

Sygn. akt VII U 776/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Kozłowska-Czabańska

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lutego 2017 r. w Warszawie

sprawy W. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W.

z dnia 29 marca 2016 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. R. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 marca 2016 r. do dnia nabycia uprawnień emerytalnych.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony W. R. w dniu 4 maja 2016 roku złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) w W., którą odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, iż organ rentowy błędnie ustalił, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. Odwołujący wskazał także na sprzeczność w opiniach Lekarza Orzecznika ZUS wydanych w okresie tego samego półrocza. Ubezpieczony wskazał, iż jego zdaniem jest on całkowicie niezdolny do pracy. Mając na uwadze powyższe strona odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie odwołującemu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe począwszy od 1 marca 2016 roku. Alternatywnie odwołujący wniósł o przyznanie renty okresowej z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 marca 2016 roku do dnia 27 sierpnia 2017 roku (czyli do dnia nabycia uprawnień emerytalnych). (odwołanie z dnia 4 maja 2016 roku, k. 2- 3v a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 maja 2016 roku, wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że w toku postępowania odwołujący został skierowany na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 21 marca 2016 roku nie stwierdziła u niego niezdolności do pracy. W związku z powyższym organ rentowy decyzją z dnia 29 marca 2016 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. (odpowiedź na odwołanie z dnia 18 maja 2016 roku, k. 6 – 6v a.s.)

Strony do zamknięcia rozprawy w dniu 22 lutego 2017 roku nie modyfikowały zgłoszonych stanowisk i wywodził jak dotychczas (protokół z rozprawy z dnia 22 lutego 2017 roku, k. 101 - 102 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący W. R., urodzony w dniu (...), na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 9 października 2015 roku w okresie od dnia 1 lipca 2015 roku do 29 lutego 2016 roku pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. (decyzja z dnia 9 października 2015 roku, k. 77 tom I a.r.)

Odwołujący w dniu 12 stycznia 2016 roku złożył wniosek o ponowne przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy. (wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, k. 1 – 2 tom II a.r.)

W toku postępowania wyjaśniającego, odwołujący został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym w dniu 18 lutego 2016 roku uznał badanego za zdolnego do pracy. Na skutek wniesienia przez odwołującego sprzeciwu od powyższego orzeczenia, sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującego wydała w dniu 21 marca 2016 roku orzeczenie, na mocy którego uznała, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 18 lutego 2016 roku, k.3 – 4 tom II a.r., sprzeciw k. 9 tom II a.r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 21 marca 2016 roku, k. 13 - 14 tom II a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy wydał w dniu 29 marca 2016 roku decyzję (znak: (...)) odmawiającą ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 21 marca 2016 roku ustaliła, że badany nie jest niezdolny do pracy. (decyzja z dnia 29 marca 2016 roku, znak: (...), k. 15 a.r.).

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego W. R. złożył odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 4 maja 2016 roku, k. 2- 3v a.s.).

W toku postępowania Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z dnia 31 maja 2016 roku dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów: psychologa, psychiatry, ortopedy oraz neurochirurga celem ustalenia, czy odwołujący się jest zdolny czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy zarobkowej, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polegała. (postanowienie z dnia 31 maja 2016 roku, k. 9 a.s.).

Dokonując ustaleń faktycznych w zakresie schorzeń ortopedycznych odwołującego, Sąd Okręgowy uwzględnił opinię biegłego sądowego lekarza specjalisty ortopedy dr M. G. z dnia 13 lipca 2016 roku, zgodnie z którą odwołujący jest nadal częściowo niezdolny do pracy do sierpnia 2017 roku. Biegły ortopeda wskazał, iż powodem niezdolności do pracy jest dysfunkcja i zespół bólowy kręgosłupa w przebiegu dyskopatii i zwyrodnienia. W ocenie biegłego ortopedy możliwy jest urazowy charakter zmian. Biegły biorąc pod uwagę wiek i stopień zaawansowania zmian stwierdził, iż rozpoznane u odwołującego schorzenia nie rokują poprawy. (opinia biegłego ortopedy, k. 20 - 21 a.s.)

Biegły neurolog dr A. M. w opinii z dnia 19 lipca 2016 roku wskazała, iż odwołujący ze względu na stan neurologiczny nie jest niezdolny do pracy. (opinia lekarza neurologa, k. 36 - 37 a.s.)

Na podstawie opinii biegłego sądowego specjalisty psychiatry M. P. Sąd Okręgowy ustalił, że rozpoznane zaburzenia depresyjne (w znacznej mierze uwarunkowane sytuacyjnie) nie uzasadniają uznania odwołującego za całkowicie lub częściowo niezdolnego do pracy z przyczyn psychiatrycznych. (opinia biegłego psychiatry, k. 69 – 70 a.s.)

Biegły psycholog dr J. K. w opinii z dnia 23 grudnia 2016 roku wskazał, iż z powodu stwierdzonych objawów emocjonalnych oraz zaburzeń funkcji poznawczych odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy na stałe. (opinia biegłego psychologa, k. 82 – 83 a.s.)

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych, dokumentację znajdującą się w aktach rentowych ubezpieczonego oraz w oparciu o dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów. Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy i bezsporny materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, iż dla rozstrzygnięcia sprawy zasadnicze znaczenie mają opinie sporządzone przez biegłych sądowych powołanych w sprawie, albowiem opinie te pozwalają na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującego, jak też pozwalają na wykluczenie istnienia niezdolności do pracy między innymi w obszarze neurologicznym oraz psychiatrycznym. Zdaniem Sądu opinie biegłych wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującego, a biegli lekarze sporządzający te opinie są specjalistami w swoich dziedzinach, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Tym samym ustalenia poczynione w oparciu o opinie biegłych stanowiły podstawę rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd pominął jednakże dowód z opinii psychologa dr J. K. bowiem była ona całkowicie sprzeczna z opinią biegłego psychiatry. W ocenie Sądu opinia sporządzona przez biegłego psychiatrę posiada większy walor dowodowy bowiem biegły psychiatra jest lekarzem medycyny a więc posiada bogatszą wiedzę w zakresie schorzeń natury psychiatrycznej i psychologicznej niż biegły psycholog.

Organ rentowy w piśmie procesowy z dnia 7 lutego 2017 roku kwestionował opinie sporządzone przez biegłego psychologa oraz biegłego ortopedę. O ile Sąd podzielił zastrzeżenia dotyczące opinii biegłego psychologa, tak zarzuty w stosunku do opinii biegłego ortopedy należało jednak potraktować jako zwykłą polemikę z jednoznacznym stanowiskiem.

Należy także stwierdzić, że orzecznictwo sądowe wypowiada się jednoznacznie co do kwestii, iż nie można przyjąć, iż sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 roku, sygn. akt II CR 817/73, LEX nr 7404; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1974 roku, sygn. akt II CR 5/74, LEX nr 7407; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2001 roku, sygn. akt II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 roku, sygn. akt I CR 562/74, LEX nr 7607; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 roku, sygn. akt I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000, nr 22, poz. 807; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2001 roku, sygn. akt II CKN 639/99, LEX nr 53135). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001 roku, sygn. akt II UKN 446/00, OSNAPiUS 2003, nr 7, poz. 182).

Dlatego też Sąd na rozprawie w dniu 22 lutego 2017 roku, na podstawie art. 207 § 3 k.p.c., oddalił wniosek pełnomocnika organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych sądowych ortopedy i psychologa. Okoliczności sporne w sprawie odnośnie stanu zdrowia ubezpieczonego w przełożeniu na jego zdolność/niezdolność do pracy zostały w pełni wykazane dotychczasowymi dowodami. Zdaniem Sądu w/w opinia biegłego sądowych ortopedy dokładnie diagnozuje stan zdrowia wnioskodawcy.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie W. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)w W. z dnia 29 marca 2016 roku, znak: (...) jest uzasadnione.

Sąd zważył, że pomiędzy stronami sporna była jedynie okoliczność dotycząca spełnienia przez ubezpieczonego przesłanki wynikającej z art. 57 ust. 1 pkt.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887, dalej: ustawa emerytalna), tj. istnienia niezdolności do pracy. Przy tym w sprawie niekwestionowana była okoliczność, że ubezpieczony spełnia pozostałe przesłanki warunkujące prawo

do renty, tj. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (art. 57 ust. 1 pkt 2), jak też niezdolność do pracy powstała nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12.

Renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem z ubezpieczenia społecznego związanym z istnieniem w organizmie osoby ubezpieczonej stanu chorobowego, który czyni ją obiektywnie niezdolną do pracy. Nie wystarczy zatem dla przyznania świadczenia rentowego subiektywne odczucie ubezpieczonego, że jest nadal niezdolny do pracy. Fakt trudności z podjęciem zatrudnienia, spowodowany uwarunkowaniami rynku pracy nie może podważyć dokonanej w sprawie oceny przesłanki niezdolności do pracy. Podobnie zresztą jak i trudności materialne ubezpieczonego. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 18 czerwca 2014 roku, sygn. akt. III AUa 1098/13, Legalis)

Przechodząc do meritum Sąd, opierając się na opinii powołanych w sprawie biegłych (w tym lekarza psychiatry) stwierdził, że odwołujący cierpi na schizofrenię paranoidalną. W związku z powyższym odwołujący wymaga dalszego leczenia, które umożliwi mu powrót na rynek pracy. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie stanowiskiem „o częściowej niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. **Koniecznym jest, aby w jego następstwie zaistniało naruszenie sprawności organizmu w takim stopniu, że skutkuje ono utratą zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, przynajmniej w znacznym stopniu.**” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 6 grudnia 2012 roku, sygn. akt III AUa 897/12). Sąd jest zdania, że u wnioskodawcy z uwagi na schorzenia psychiczne naruszenie takie występuje.

Sąd wydając rozstrzygnięcie i orzekając o prawie ubezpieczonego do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy wziął przede wszystkim pod uwagę okoliczność, że wnioskodawca ma obecnie ograniczoną możliwość prawidłowego wykonywania pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Powołany w sprawie biegły ortopeda jasno stwierdził u odwołującego częściową niezdolność do pracy. Należy podkreślić, iż biegły ortopeda w swojej opinii wskazał również, iż stan zdrowia odwołującego nie rokuje poprawy.

Wskazać w tym miejscu należy na treść art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z brzmieniem którego świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Odwołujący złożył wniosek 12 stycznia 2016 roku. Jednakże prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane odwołującej decyzją z dnia 9 października 2015 roku ustało w dniu 29 lutego 2016 roku. Powyższe zatem uzasadniało konieczności przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 marca 2016 roku.

Zgodnie z art. 13 ust. 3a ustawy emerytalnej jeżeli osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy przez okres co najmniej ostatnich 5 lat poprzedzających dzień badania lekarskiego brakuje mniej niż 5 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1a i 1b ustawy emerytalnej, w przypadku dalszego stwierdzenia niezdolności do pracy orzeka się niezdolność do pracy na okres do dnia osiągnięcia tego wieku. Ustawodawca wprowadzając z dniem 1 listopada 2005 roku do ustawy emerytalnej przepis art. 13 ust. 3a objął swoistą ochroną osoby, które długotrwale - co najmniej 5 lat - były uprawnione do renty i brakuje im do osiągnięcia wieku emerytalnego okres krótszy niż 5 lat. Przepis ten ma przede wszystkim ochronić osoby, które z racji długotrwałej niezdolności do pracy zostały wykluczone z rynku pracy na dłuższy okres i ma on na celu ochronę tych osób przed koniecznością poszukiwania przez nie pracy w sytuacji niewielkiego prawdopodobieństwa jej znalezienia. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2015 roku, sygn. akt III AUa 343/14, Legalis). Z art. 13 ust. 3a ustawy emerytalnej wynika, że dalsze stwierdzenie niezdolności do pracy osoby ubezpieczonej (zarówno całkowitej, jak i częściowej) winno skutkować orzeczeniem niezdolności do pracy na okres do osiągnięcia wieku emerytalnego. Niesłuszne jest stanowisko, że warunkiem orzeczenia prawa do renty na okres do osiągnięcia wieku emerytalnego winno być stwierdzenie przez biegłych niezdolności do pracy w całym tym okresie. Omawiany przepis wprowadza fikcję prawną, sprowadzającą się do uznania, że dalsze stwierdzenie niezdolności do pracy ubezpieczonego, któremu brakuje mniej

niż 5 lat do osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, jeżeli miał on przyznane prawo do renty w ostatnich 5 latach, skutkuje stwierdzeniem niezdolności do pracy w całym okresie pozostałym do nabycia prawa do emerytury, a to bez względu na rzeczywisty okres niezdolności do pracy. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 października 2012 roku, sygn. akt III AUa 424/12, Legalis). Mając zatem na uwadze powyższe oraz fakt, iż odwołujący nabędzie prawo do emerytury w sierpniu 2017 roku, Sąd przyznał mu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia nabycia przez niego uprawnień emerytalnych.

Na marginesie jedynie należy wskazać, iż organ rentowy mógł już wydając decyzję z dnia 9 października 2015 roku przyznać odwołującemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w oparciu o art. 13 ust. 3a ustawy emerytalnej, którego treść nie nasuwa żadnych trudności interpretacyjnych, bowiem dotyczy wyłącznie okresu, na jaki powinna być przyznana renta osobie spełniającej określone w nim warunki.

Z tych powodów Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)